

MUSEU DIOCESÀ I
COMARCAL DE SOLSONA

MEMÒRIA

EXERCICI DE L'ANY 2015

MEMÒRIA DE L'ACTIVITAT DEL MUSEU D. I C. DE SOLSONA DURANT L'EXERCICI DEL 2015

---

1. RESUM

Observada d'una manera global, l'activitat del Museu Diocesà i Comarcal de Solsona, durant l'exercici de l'any 2015, ha estat variada i multidireccional com en la majoria d'anys anteriors.

S'ha seguit actuant en tots aquells aspectes o funcions que són propis o específics de tota institució anomenada MUSEU. Són aquelles funcions que contemplem sota l'epígraf d'ACTIVITATS MUSEÍSTIQUES.

Com cada any s'han ingressat diverses publicacions procedents de l'intercanvi amb altres institucions o bé per adquisició, i ha ingressat un objecte patrimonial. S'ha continuat duent a terme la revisió i informatització de la documentació dels objectes d'època prehistòrica, protohistòrica i antiga, i dels objectes d'art i etnografia del Museu. S'ha portat a terme la redacció de textos, per part de diversos investigadors, per a una propera reedició del volum del catàleg del romànic i gòtic del Museu.

S'ha seguit, com cada any, amb les tasques de conservació preventiva i protecció dels objectes (controls climàtics, mesures de seguretat, etc...).

El Museu va portar a terme diverses jornades de portes obertes: Dia Internacional dels Museus, Festa Major de Solsona, i Jornades Europees de Patrimoni. Com en anys precedents, s'han efectuat visites guiades o comentades, i s'han atès diverses peticions d'informació sobre objectes del Museu.

Com cada any, s'ha efectuat el préstec temporal d'objectes del Museu. S'ha fet la recerca, producció i disseny de dues exposicions (Descobrint Solsona i El retaule oblidat) i el muntatge de dues exposicions més, una sobre el mil·lenari del Sant Dubte d'Ivorra (amb el corresponent catàleg), i l'altra sobre pràctiques funeràries.

S'ha realitzat el projecte museològic i museogràfic de dues noves sales que passaran a formar part de la col·lecció permanent del període romànic.

S'han fet diverses accions per promocionar el Museu: Aplicació *Visitmuseum*, que permet fer una visita al museu a través del mòbil, i promocions turístiques adreçades al públic en general i als establiments turístics.

S'han portat a terme un cicle d'activitats de primavera (cicle de conferències) i un cicle d'activitats de tardor (*Com es restaura el patrimoni*).

Especialistes estan realitzant un estudi històric del barroc al Solsonès per dinamitzar el territori i adequar alguns conjunts patrimonials.

S'ha muntat una vitrina a la sala de prehistòria dedicada a Mn. Serra Vilaró, director del Museu a principis del segle XX i pioner en la recerca arqueològica.

S'ha editat la Guia del Museu, nova versió corregida i augmentada, en català, castellà i francès.

A més de les activitats que li són pròpies, el Museu, com tota altra institució, precisa dotar-se de productes i d'equipaments per al correcte desenvolupament de les seves tasques i aquests elements cal renovar-los o incrementar-los periòdicament. Durant l'exercici de l'any 2015, dins d'aquest apartat d'ADQUISICIÓ D'EQUIPAMENTS, només s'han adquirit algunes poques publicacions indispensables per a la biblioteca del museu.

També, com en qualsevol altra institució, el fet de servir-nos d'uns edificis i d'unes instal·lacions, comporta efectuar el manteniment i les millores necessàries a tots aquests béns immobiliaris i, a la vegada, adquirir diversos productes fungibles per al funcionament diari. Aquest aspecte, el tractem sota l'epígraf de FUNCIONAMENT, MANTENIMENT I REFORMES DE L'EDIFICI I INSTAL·LACIONS.

Per al correcte funcionament del dia a dia del Museu, s'han adquirit diversos materials fungibles. S'han seguit fent trasllats d'objectes (per recerca, exposicions temporals, reubicació, etc) i s'ha efectuat setmanalment la neteja dels espais del Museu i de les cortines de l'exposició permanent. S'ha seguit efectuant el manteniment, les revisions i les reparacions de tots els sistemes de protecció contra robatori i incendis, així com el manteniment i les revisions periòdiques dels aparells elevadors, de la instal·lació elèctrica i els sistemes d'il·luminació, de la xarxa informàtica i demés aparells del Museu, així com altres reparacions indispensables pel correcte funcionament del Museu.

S'ha portat a terme la restauració del finestral romànic del campanar de la catedral ubicat en una de les noves sales del Museu

2 - ACTIVITATS MUSEÍSTIQUES

Considerem en aquest apartat totes aquelles funcions o activitats específiques que són pròpies i ha de dur a terme tota institució museística. Són activitats que fan referència al patrimoni natural i cultural i consisteixen en la seva:

- Adquisició i protecció
- Catalogació i investigació
- Conservació i restauració
- Difusió o divulgació públiques mitjançant exposicions, publicacions, conferències, visites guiades, o també préstecs d'objectes a altres institucions museístiques o de caire cultural

2a - Entrades - sortides de béns patrimonials

- Ha ingressat al Museu en concepte de dipòsit indefinit de Mn. Josep Mª Santcliments i Torres, representant i rector de la parròquia de Sant Martí de Montclar (Montclar – el Berguedà), una carrabina del segle XVIII, amb Núm. d'Inv. MDCS 8979
- Han ingressat a la biblioteca del Museu diverses publicacions de temàtica variada (museus, art, prehistòria, etnologia, etc...), procedents de l'intercanvi de publicacions amb altres institucions museístiques i institucions de caràcter cultural, així com també algunes poques obres de consulta comprades per la Direcció del Museu

---

2b - Documentació

- Inventari, recerca, catalogació i informatització de material arqueològic (ceràmica, pedra, metalls, etc...) d'època prehistòrica, protohistòrica i antiga, existent al Museu, per a la seva pròxima publicació en el catàleg de Prehistòria i Protohistòria
- Inventari, recerca, catalogació i informatització dels objectes d'art i etnografia del Museu, per a la reedició corregida i augmentada del catàleg de romànic i gòtic del Museu, ja exhaurit

2c - Recerca

- La Universitat Autònoma de Barcelona ha dut a terme l'estudi dels següents objectes ceràmics de Sant Miquel de Sorba (Montmajor, el Berguedà): Àmfora (fragment de carena), amb Núm. d'Inv.: MDCS 7436 i àmfora (fragment de nansa), amb Núm. d'Inv.: MDCS 8506
- Redacció de textos sobre tots els objectes del romànic i del gòtic del Museu, per a la reedició renovada i augmentada del catàleg dels segles X-XV, ja exhaurit
- S'ha efectuat el préstec per estudi, per part d'un luthier, del flabiol Núm. Inv. MDCS 20.473, de la Col·lecció Etnogràfica del Solsonès, propietat de l'Ajuntament de Solsona
- Conveni amb la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB) per a portar a terme les pràctiques del Grau d'Arqueologia per part d'un estudiant

---

2d - Conservació - Restauració

- S'ha continuat fent els controls climàtics, mitjançant aparells termohigrògrafs, a diferents punts del Museu i també a les sales de reserva de la Col·lecció Etnogràfica del Solsonès (Casal de Cultura i Joventut de Solsona), per tal de conèixer les variables de temperatura i humitat relativa en aquests espais i així poder modificar-los en cas que no siguin les adequades per a la correcta conservació dels objectes custodiats

2e - Difusió

- Durant l'any 2015 han visitat el Museu un total de **6.582** persones, comptant tant els visitants a l'exposició permanent, a les exposicions temporals i els usuaris de les diferents activitats. El Museu ha ofert als visitants quatre dies de portes obertes, coincidint amb el Dia Internacional dels Museus, el mes de maig, la Festa Major de Solsona, el mes de setembre i dos dies durant les Jornades Europees de Patrimoni, el mes d' octubre.
- Per a la seva restitució al culte s'ha efectuat el préstec temporal del braç reliquiari de St. Blai (MDCS 34) i i el retaule de la Maredeu de Sa Vila (MDCS 4.026)
- Per a utilitzar-los durant la Missa Crismal s'han cedit al Capítol de la catedral les crismeres amb Núm. d'Inv. MDCS 634,635 i 636
- Per a l'exposició **La fi és el principi** (itinerant a diversos museus per un període de quatre anys), s'han cedit temporalment al Museu d'Arqueologia de Catalunya 19 objectes de prehistòria
- Per a l'exposició **Camiño. A orixe** s'ha cedit temporalment a la Fundación Cidade da Cultura de Galicia. Centro Gaiás de Santiago de Compostela el retaule de Sant Jaume de Frontanyà, amb Núm. d'Inv. MDCS 13
- Per a l'exposició **A l'alba del desenvolupament agrícola al pla de Barcelona**, s'ha cedit al Museu d'Història de Barcelona, (MUHBA), el collaret de *dentalium* (73 denes) amb Núm. d'Inv. MDCS 1675
- Retorn del capitell romànic Núm. Inv. MDCS 164 que estava cedit des de l'any 2004 al Palau de la Generalitat de Catalunya, despatx de Presidència
- Muntatge de l'exposició **Memento Mori**, sobre la concepció de la mort i pràctiques funeràries, des de la prehistòria fins a mitjans s. XX
- Muntatge de l'exposició sobre el mil·lenari del Sant Dubte d'Ivorra, **In dubio pro Deo**, amb itinerància a Cervera durant la primavera del 2016

- Producció, disseny i muntatge de l'exposició temporal **Descobrint Solsona**, sobre l'evolució arquitectònica d'alguns edificis i de l'urbanisme de Solsona
- Producció, disseny i muntatge de l'exposició temporal **El retaule oblidat. L'obra del pintor Claudi Lorenzaler a la catedral de Solsona en motiu del bicentenari del seu naixement**
- Aplicació **Visitmuseu**, promoguda per l'Agència Catalana del Patrimoni Cultural, que permet fer una visita als museus a través del dispositiu mòbil
- Presentació de la restauració del quadre del bisbe Lasala, a la sala que porta el seu nom; acte organitzat amb la col·laboració de la Comissió d'Art del Bisbat
- Cicle d'activitats de primavera. Conferències **Divendres de pensament**, concebut com un cicle de cinc conferències, els cinc primers divendres de Quaresma, sobre pensament, literatura i art
- Cicle d'activitats de tardor. Activitat **Com es restaura el patrimoni?** A partir del finestral romànic del campanar que es pot contemplar des de les noves sales del Museu prop de 500 nens i nenes de les escoles de Solsona i comarca van visitar les feines de restauració mitjançant una visita guiada a les dues noves sales del Museu
- Promoció turística durant els mesos de novembre i desembre, impulsada per l'Agència de Desenvolupament Local de Solsona i Cardona, la regidoria de Turisme de Solsona i La Fundació Cardona Històrica, amb la col·laboració del Museu Diocesà i Comarcal de Solsona, el Museu de la Sal Josep Arnau de Cardona i l'Associació Ithaca (2x1 dues entrades al preu d'una)
- Promoció turística als establiments turístics de la comarca mitjançant uns descomptes en la compra d'entrades pel Museu (2x1 dues entrades al preu d'una)
- Estudi històric del barroc al Solsonès. Projecte de dinamització del territori i adequació de diferents conjunts patrimonials
- Jornades Europees del Patrimoni (10-11 d'octubre). Dins el marc de les Jornades, es va portar a terme una visita comentada a l'exposició **Descobrint Solsona**, al finestral romànic del campanar i a les teulades de la catedral. També es van oferir dues jornades de portes obertes al Museu

- Muntatge d'una nova vitrina a la sala de prehistòria dedicada a Mn. Serra Vilaró, director del Museu a principis del segle XX i pioner en la recerca arqueològica
- Concert de l'AIMS (Acadèmia internacional de música de Solsona) a la terrassa del Museu tot combinant arquitectura i música
- El Museu, conjuntament amb altres museus, va participar en la gravació d'un nou programa del Canal 33 dedicat a l'art i al patrimoni cultural del nostre país
- Impressió de 5.000 unitats del quadríptic del Museu i patrimoni de la comarca
- S'ha maquetat i imprès la Guia del Museu, nova versió corregida i augmentada, en català, castellà i francès. Així com també s'ha encarregat una nova traducció d'aquesta guia a l'anglès
- S'ha encarregat el projecte de remodelació i renovació de l'exposició permanent a les sales de romànic del Museu, per incloure-hi nous objectes i les noves sales del campanar
- El Museu participa en les reunions del Patronat Comarcal de Turisme del Solsonès i en les de la Fundació Francesc Ribalta
- El Museu segueix formant part de la Xarxa de Museus d'Art de Catalunya i de la Xarxa de Museus de les Terres de Lleida i Aran
- Com en anys precedents, s'han efectuat diverses visites guiades o comentades al Museu per a grups de professionals, escolars, jubilats i amics dels museus.
- S'han atès i satisfet peticions d'informació sobre objectes del Museu i les comandes de fotografies d'aquests objectes, tant per a treballs de recerca com per a exposicions, publicacions o altre tipus de divulgació

3 - ADQUISICIÓ D'EQUIPAMENTS I INVERSIÓ

- Adquisició dels llibres imprescindibles per al funcionament del Museu, destinats a la biblioteca

4 - FUNCIONAMENT, MANTENIMENT I REFORMES DE L'EDIFICI I INSTAL·LACIONS

- Per al correcte funcionament del dia a dia del Museu s'han adquirit diversos articles i complements d'oficina (material fungible), i altre material fungible divers
- S'ha portat a terme la càrrega de gas-oli per a la calefacció del Museu
- S'han efectuat les revisions periòdiques prescrites per la normativa als sistemes de protecció contra robatori i incendi, i s'ha canviat el contracte anual de manteniment d'incendi amb una nova empresa instal·ladora
- S'ha fet regularment el manteniment de recanvi de bombetes (mitjançant la tecnologia LED, de baix voltatge i ecològic), i reparació d'averies de tot el sistema d'il·luminació del Museu
- Manteniment, inspecció periòdica reglamentària i reparacions dels aparells de mobilitat vertical del Museu (ascensor-montacàrregues)
- S'ha efectuat el manteniment i reparacions de tancaments (balcons), xarxa informàtica i demés aparells del Museu
- S'han fet trasllats d'objectes per recerca, exposicions, reubicació, etc.

- S'ha efectuat setmanalment la neteja dels diferents espais del Museu i de les vidrieres del sobreclauste. Així com també la neteja de les sales de reserva ocupades per la Col·lecció Etnogràfica del Solsonès, al Casal de Cultura i Joventut de l'Ajuntament de Solsona
- Neteja en sec i tractament ignífug de les cortines de les últimes sales de l'exposició permanent
- Restauració del finestral romànic del campanar de la catedral ubicat en una de les noves sales del Museu, a càrrec del Servei de Restauració de Béns Mobles de Catalunya
- Reparació d'una fuga d'aigua a les sales de l'exposició permanent
- Reparació del terra de la terrassa de la sala del finestral romànic del campanar

5 - RELACIÓ DE VISITANTS DEL MUSEU DURANT L'ANY 2015

EXPOSICIÓ PERMANENT

Gener	54
Febrer	187
Març	167
Abril	163
Maig	195
Juny	72
Juliol	196

Agost	352
Setembre	332
Octubre	668
Novembre	92
Desembre	380
TOTAL	2.858

EXPOSICIONS TEMPORALS

Memento Mori

Maig	299
Juny	234
Juliol	249
Agost	305
Setembre	288
Octubre	87
TOTAL	1.462

In dubio pro Deo

Juliol	164
Agost	269
Setembre	288
TOTAL	721

Descobrint Solsona

Setembre	367
Octubre	364
Novembre	98
TOTAL	829

El retaule oblidat

Desembre	81

TOTAL VISITANTS: 5.951

6 - RELACIÓ D'USUARIS DEL MUSEU DURANT L'ANY 2015

- Cicle de conferències “pensament i dificultat”
  - ❖ El carnaval i altres disbauxes: 33 persones
  - ❖ Córrer fins a morir: 45 persones
  - ❖ J.V. Foix: 45 persones
  - ❖ L'Odissea: 55 persones
  - ❖ Les traïcions de la memòria: 45 persones

- Presentació del llibre *La Vera Creu d'Anglesola*: 30 persones
- Concert de l'AIMS (Acadèmia internacional de música de Solsona) a la terrassa del Museu: 100 persones
- Inauguració de l'exposició temporal *Descobrint Solsona*: 50 persones
- Visita guiada a l'exposició temporal *Descobrint Solsona* i al campanar, durant les Jornades Europees de Patrimoni: 30 persones
- Visita guiada dels avis de la residència al Museu: 45 persones
- Jornada de promoció turística adreçada als establiments i empreses turístiques del Solsonès i entorn: 15 persones
- Inauguració de l'exposició temporal *El retaule oblidat*: 35 persones
- Inauguració del finestral romànic del campanar: 90 persones
- Consulta de material de la reserva per part d'estudiosos: 13 persones

TOTAL USUARIS: 631

TOTAL VISITANTS I USUARIS: 6.582